

Obrazac 3

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE NA OTPORNOST ODNOSNO OSJETLJIVOST NA BOLESTI I ŠTETNIKE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Bolesti i štetnici	Rezultati ispitivanja otpornosti sorte u eksperimentalnim uvjetima	Intenzitet napada na polju*	Napomena**
--------------------	--	-----------------------------------	------------

1) Ispitivanje otpornosti odnosno osjetljivosti prema određenim bolestima:

—
—
—
—

2) Utvrđivanje stupnja pri- sutnosti:

Botrytis spp.
Colletotrichum spp.
Sclerotinia spp.
Fusarium spp.
Peronospora spp.
Puccinia spp.
Rhizoctonia spp.
Uromyces spp.
Bakterioze
Viroze
Tetranichidae
Ditylenchus dipsaci
Meloidogyne spp.
3) Ostale biljne bolesti
i štetnici:

—
—
—
—

* Ocjenuje se ocjenama od 1 do 9, prema kriterijima iz člana 8. ovog pravilnika, u razdoblju najintenzivnijeg ispoljavanja biljnih bolesti i štetnika.

** Izvođač pokusa na polju unosi u Napomenu svoja zapažanja o otpornosti odnosno osjetljivosti na određene biljne bolesti i štetnike.

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 4

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE U LABORATORIJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Naziv ispitivane sorte - ponavljanja	Rezultati ispitivanja sorte				
	postojanost boje cvjetova	sposobnost cvijeta da zadrži vlagu	trajnost cvijeta	klijavost sjemena	energija klijanja

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 5

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

METEOROLOŠKI PODACI NAJBЛИŽE METEOROLOŠKE STANICE

Godina _____

Mjesto motrenje _____

Mjesec	Temperatura			Mraz		Oborine, u mm	Broj suncanih dana
	min.	maks.	srednja	prvi	posljednji		
I.							
II.							
III.							
IV.							
V.							
VI.							
VII.							
VIII.							
IX.							
X.							
XI.							
XII.							

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

304.

Na temelju člana 22. stava 1. i člana 24. stava 2. Zakona o priznavanju novostvorenih, odobravanju uvođenja u proizvodnju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bilja („Službeni list SFRJ”, br. 38/80), Savezni komitet za poljoprivredu propisuje

PRAVILNIK

O JEDINSTVENOJ METODI ZA ISPITIVANJE SORTI
REZANOG CVLJEČA NA POKUSNOM POLJU I U LABO-
RATORIJU TE O JEDINSTVENOJ METODI ZA OBRADU
REZULTATA ISPITIVANJA DOBIVENIH NA
POKUSNOM POLJU I U LABORATORIJU

Član 1.

Ovim se pravilnikom propisuje jedinstvena metoda za ispitivanje sorti rezanog cvijeća (u nastavku teksta „sorte”) na pokusnom polju i u laboratoriju te jedinstvena metoda za ob-

radu rezultata ispitivanja dobivenih na pokusnom polju i u laboratoriju, radi priznavanja novostvorenih odnosno odobravanja uvođenja u proizvodnju stranih sorti rezanog cvijeća u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji.

Pod rezanim cvijećem razumijevaju se sve biljne vrste i osušeno cvijeće koje se uzgaja i upotrebljava isključivo za vežanje, bukete i arandiranje.

I. ISPITIVANJE SORTI NA POKUSNOM POLJU

Član 2.

Sorte se na pokusnom polju ispituju na najmanje tri lokaliteta u tri proizvodna područja, i to u kontinentalnome, mediteranskome i subalpskom području.

Član 3.

Sorte se na pokusnom polju ispituju po metodi slučajnog rasporeda sorti (blok-sistem), i to: sa 12 ponavljanja ako se ispituju dvije sorte, osam ponavljanja ako se ispituju tri sorte, šest ponavljanja ako se ispituju četiri sorte i pet ponavljanja ako se ispituje pet i više sorti.

Izvođač pokusa ispituje sorte po planu razmještanja sorti pod šiframa u blok-sistemu.

Pri ispitivanju sorti na pokusnom polju utvrđuju se veličina parcele u ponavljanju, razmak između redova i razmak parcela i blokova, i to:

- dužina osnovne parcele	2 m;
- širina osnovne parcele	0,80 - 1,20 m;
- površina osnovne parcele	1,60 - 2,40 m ² .

Kao zaštitni pojas, oko pokusnog polja moraju se saditi dva reda standardne sorte na istom razmaku.

Član 4.

Pri ispitivanju sorti kao standardna sorta uzima se sorta istog vremena cvjetanja i iste skupine pripadnosti i bujnosti, koja se određuje prema biološkim svojstvima i ekološkim uvjetima lokaliteta na kojem se postavlja pokus.

Član 5.

Zemljište za pokusno polje treba biti ujednačeno po konfiguraciji te fizikalnim i kemijskim svojstvima i ne smije biti zaraženo biljnim bolestima ni štetnicima.

Član 6.

Sjeme i sadni materijal ispitivanih i standardnih sorti moraju biti zdravi i iste starosti i kvalitete, što se dokazuje svjedodžbom o zdravstvenom stanju i deklaracijom o kvaliteti i moraju biti proizvedeni na istom lokalitetu i na isti način.

Sjeme i sadni materijal ispitivane i standardne sorte pripremaju se za sjernu odnosno sadnju na istovjetan način i siju se odnosno sade u optimalnom roku, ovisno o biljnoj vrsti i proizvodnom području.

Pri ispitivanju sorti primjenjuje se odgovarajuća suvremena tehnologija proizvodnje.

Član 7.

U toku ispitivanja sorti na pokusnom polju izvođač pokusa evidentira podatke o početku i završetku cvjetanja, načinu berbe i prinosa, izgledu i boji cvjetova i cvjetnog drška, boji i veličini cvjetnih listova, listovima i plodovima čaške, načinu i vremenu rezidbe i osvjetljavanja te postojanosti cvjetova.

Član 8.

U toku ispitivanja sorti na pokusnom polju utvrđuje se otpornost odnosno osjetljivost sorte na biljne bolesti i štetnike

odnosno na stupanj prisutnosti najznačajnijih biljnih bolesti i štetnika, i to:

1) otpornost odnosno osjetljivost sorte na određene bolesti i štetnike, prema prijedlogu stvaraoca sorte;

2) stupanj prisutnosti bolesti i štetnika:

- *Alternaria* spp. - pjegavosti,
- *Botrytis* spp. - plijesni,
- *Sclerotinia* spp. - bijele truleži,
- *Phoma* spp. - truleži,
- *Fusarium* spp. - truleži,
- *Erysiphe* spp. - pepelnice,
- *Peronospora* spp. - plamenjače,
- *Verticillium* spp. - uvenuća,
- *Puccinia* spp. - rde,
- *Uromyces* spp.,
- Bakterioze,
- Viroze,
- *Thrips* spp. - tripsa,
- *Tetranychus* spp. - grinja,
- *Ditylenchus dipsaci* - stab. nematoda i dr.

Otpornost odnosno osjetljivost sorte utvrđuje se u eksperimentalnim uvjetima, uz primjenu, po potrebi, umjetnih inokulacija odnosno u poljskim uvjetima bez primjene kemijske zaštite sorte, ako postoje uvjeti za njezinu infekciju.

Otpornost odnosno osjetljivost ispitivane sorte i stupanj prisutnosti bolesti i štetnika ocjenjuju se ocjenama od 1 do 9, i to:

- 1 - sorta nije podložna napadu bolesti i štetnika, nema simptoma bolesti ni štetnika - stupanj oštećenja 0%;
- 2 - sorta tolerantna, bolesti i štetnika (navesti kojih) utvrđeno u tragovima - stupanj oštećenja do 2%;
- 3 - sorta podložna bolestima i štetnicima (navesti kojima), napad slab - stupanj oštećenja 2,1 - 5%;
- 4 - sorta slabo osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad uočljiv - stupanj oštećenja 5,1 - 10%;
- 5 - sorta srednje osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad srednji - stupanj oštećenja 10,1 - 20%;
- 6 - sorta osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad izražen - stupanj oštećenja 20,1 - 40%;
- 7 - sorta jako osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad jak - stupanj oštećenja 40,1 - 60%;
- 8 - sorta vrlo osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad vrlo jak - stupanj oštećenja 60,1 - 80%;
- 9 - sorta iznimno osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad iznimno jak - stupanj oštećenja veći od 80,1%.

Pod stupnjem prisutnosti bolesti i štetnika razumijeva se postotak oštećenja biljaka ili postotak oštećenja biljnih dijelova, ili broj štetnih organizama na dijelu biljke ili na cijeloj biljci ili na površini od 1 m², ovisno o specifičnosti pojavljivanja određenih biljnih bolesti i štetnika.

Član 9.

Ako je u vrijeme evidentiranja podataka, u dva ili više ponavljanja, preživjelo manje od 80% biljaka ispitivane sorte, dobiveni se rezultati smatraju neupotrebljivima.

II. ISPITIVANJE SORTI U LABORATORIJU

Član 10.

Pri ispitivanju sorti u laboratoriju utvrđuju se:

- klijavost sjemena;
 - trajnost cvijeta na osnovi svojstva sorte da zadrži vlagu u cvijetu i listu;
 - osvjetljavanje i postojanost cvjetova.
- Laboratorijska se ispitivanja obavljaju na prosječnom uzorku svih ponavljanja s jednog lokaliteta u posljednjoj godini ispitivanja.

III. OBRADA REZULTATA DOBIVENIH ISPITIVANJEM
SORTI NA POKUSNOM POLJU I U LABORATORIJU

Član 11.

Rezultati ispitivanja sorti obrađuju se metodom analize varijance i LSD testa za razinu rizika od 5% i 1%, za ova obilježja:

- broj cvjetova;
- broj listova i pupoljaka;
- postojanost cvjetova (broj dana);
- osvjetljavanje biljaka, po broju dana.

Za ostala obilježja sorti, kao što su oblik pupoljaka, miris cvjetova, osjetljivost na biljne bolesti i štetnike i abiotičke faktore, izračunavaju se aritmetička sredina i koeficijent varijacije.

Rezultati ispitivanja sorti po lokalitetima i godinama obrađuju se preko dvofaktorijskog pokusa, a po lokalitetima i godinama zajedno - preko trofaktorijskog pokusa po metodi slučajnog rasporeda (blok-sistema).

Ocjena značajnosti rezultata ispitivanja između sorti i lokaliteta, i godina i njihove interakcije dobiva se na temelju analize varijance i LSD testa za razinu rizika od 5% i 1%.

Za sva obilježja za koja se izračunavaju prosjeci i koeficijenti varijacije rezultati se obrađuju ovako:

- pri obradi rezultata jednogodišnjih ispitivanja sorti izračunavaju se prosjek i koeficijent varijacije za svaki lokalitet posebno i za sve lokalitete zajedno;

- pri obradi rezultata višegodišnjih ispitivanja sorti izračunavaju se prosjek i koeficijent varijacije za svaku godinu i svaki lokalitet posebno i za sve godine i sve lokalitete zajedno.

Član 12.

U toku ispitivanja sorti izvođač pokusa evidentira opće podatke o ispitivanju sorti, rezultate ispitivanja sorti na pokusnom polju, rezultate ispitivanja sorti na otpornost odnosno osjetljivost na bolesti i štetnike, rezultate ispitivanja u laboratoriju i meteorološke podatke.

Podaci iz stava 1. ovog člana evidentiraju se na obrascima od 1 do 5, koji su otisnani uz ovaj pravilnik i njegovim su sastavnim dijelom.

Izvođač pokusa obavezan je po jedan primjerak obrazaca iz stava 2. ovog člana trajno čuvati.

Član 13.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom listu SFRJ“.

Br. 2730/11

Beograd, 1. prosinca 1988.

Predsjednik
Saveznog komiteta
za poljoprivredu
Sava Vujkov, v. r.

Obrazac 1

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

OPĆI PODACI O ISPITIVANJU SORTE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Naziv pokusnog polja _____

4. Naziv lokaliteta _____
5. Tip zemljišta _____
6. Nadmorska visina _____
7. Položaj i nagib zemljišta _____
8. Predusjev _____
9. Priprema zemljišta _____
10. Vrsta i količina gnojiva i način gnojidbe _____
11. Njega sorte _____
12. Površina pokusnog polja (duljina i širina) _____
13. Broj ponavljanja _____
14. Broj zasađenih biljaka ispitivane sorte _____
15. Broj zasađenih biljaka standardne sorte _____
16. Broj biljaka ispitivane sorte u berbi _____
17. Broj biljaka standardne sorte u berbi _____
18. Razmak između redova _____
19. Razmak u redu _____
20. Podaci o sadnji - datum sadnje, vrsta sadnica, način sadnje, porijeklo sadnica, svjedodžba o zdravstvenom stanju i kvaliteti, datum i način berbe _____

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 2

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE NA POKUSNOM
POLJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Naziv ispitivane sorte - ponavljanja	Rezultati ispitivanja sorte			
	broj cvjetova i veličina, u mm	boja cvjetova	broj listova i veličina, u mm	boja listova

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 3

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE NA OTPORNOST ODNOSNO OSJETLJIVOST NA BOLESTI I ŠETNIKE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

**Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje**

Obrazac 5

Bolesti i štetnici	ispitivanju otpornosti sorte u eksperimentalnim uvjetima	imenovit napada na polju*	Napomena**
1. Bolesti			
2. Štetnici			

- 1) Ispitivanje otpornosti
odnosno osjetljivosti prema
određenim bolestima:
—
—
2) Utvrđivanje stupnja prisutnosti:
Alternaria spp.
Botrytis spp.
Sclerotinia spp.
Phoma spp.
Fusarium spp.
Erysiphae spp.
Peronospora spp.
Verticillium spp.
Puccinia spp.
Uromyces spp.
Bakterioze spp.
Viroze spp.
Thrips spp.
Tetranychus spp.
Ditylenchus dipsaci
3) Ostale biljne bolesti i štetnici:
—
—

- * Ocjenjuje se ocjenama od 1 do 9, prema kriterijima iz člana 8. ovog pravilnika, u razdoblju najintenzivnijeg ispoljavanja biljnih bolesti i štetnika.
- * Izvodač pokusa na polju unosi u Napomenu svoja zapažanja o otpornosti odnosno osjetljivosti na određene biljne bolesti i štetnike.

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 4

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE U LABORATORIJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Rezultati ispitivanja sorte

Naziv ispitivane sorte - ponavljanja	klijavost sjemena	postojanost cvjetova	spособnost cvjetova da zadrže vlagu	Ostalo
---	----------------------	-------------------------	---	--------

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte – izvođača
pokusa)

METEOROLOŠKI PODACI NAJBЛИŽE METEOROLOŠKE STANICE

Godina _____

Mjesto motrenja _____

Mjesec	Temperatura min. maks. srednja	Mraz prvi posljednji	Oborine, u mm	Broj sunča- nih dana
I.				
II.				
III.				
IV.				
V.				
VI.				
VII.				
VIII.				
IX.				
X.				
XI.				
XII.				

**Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje**

305.

Na temelju člana 22. stava 1. i člana 24. stava 2. Zakona o priznavanju novostvorenih, odobravanju uvođenja u proizvodnju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bića („Službeni list SFRJ”, br. 38/80), Savezni komitet za poljoprivredu propisuje

PRAVILNIK

**O JEDINSTVENOJ METODI ZA ISPITIVANJE SORTI
RUŽA I PODLOGA NA POKUSNOM POLJU I U LABO-
RATORIJU TE O JEDINSTVENOJ METODI ZA OBRADU
REZULTATA ISPITIVANJA DOBIVENIH NA POKUSNOM
POLJU I U LABORATORIJU**

Član 1.

Ovim se pravilnikom propisuju jedinstvena metoda za ispitivanje sorti ruža, osim ruža za rezanje (u nastavku teksta